

تعدد بانک‌ها چگونه نقدینگی را افزایش داد؟

حیدر مستخدمین حسینی، معاون اسبق رئیس‌کل بانک مرکزی در این باره به جام‌چم می‌گوید: در گذشته رشد نقدینگی نظم و ضابطه تقریبا مشخصی داشت، این نظم حتی تا اواخر دهه ۷۰ نیز وجود داشت، به‌گونه‌ای که در اسفندماه هر سال در بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار سیاست‌های اعتباری مورد بحث، بررسی و تصمیم‌سازی قرار می‌گرفت. نتایج این مباحث نیز به ملاحظه رئیس‌جمهوری می‌رسید و رئیس‌جمهوری آن را تأیید می‌کرد. در آنجا سیاست‌های اعتباری به‌گونه‌ای بود که برای مثال تعیین می‌شد در سال بعد صنعت ساختمان فعال شده یا به بخش کشاورزی توجه ویژه‌ای شود. مثلا مشخص می‌شد برای سال آینده بایداز صددرصد تسهیلات ۲۵ درصد در اختیار بخش مسکن و مثلا ۲۰ درصد در اختیار بخش صنعت قرار بگیرد. وی افزود: اما الان بیش از یک دهه است که این موضوع لحاظ نمی‌شودو حذف شده‌است. درواقع این اختیار به بانک‌ها داده شدکه هر طور خواستند تسهیلات را به بخش‌های مختلف پرداخت کنند. به نظر من سیاست نشان‌دهنده این است که اقتصاد ره‌است، یعنی مشخص نیست که هدف دولت برای پنج سال یا حتی یک‌سال آینده چیست‌تا در اسفندماه هر سال برای سال بعد تصمیم بگیرد.

مستخدمین حسینی ادامه داد: در واقع از آن مقطع به بعد اختیارات بانک‌های تجاری بیشتر شد و آنها این امکان را پیدا کردندکه به طرقی که خودشان می‌خواهند تسهیلات بدهند. اگر ریشه‌یابی کنیم این نقطه آغازی برای به‌هم ریختن وضعیت نقدینگی بود. در این شرایط بانک‌ها به‌خصوص بانک‌های بخش خصوصی بیشتر به سمت فعالیت‌های غیرتولیدی رفتند، چرا که این نوع تسهیلات دهی راحت‌تر بود. طبیعتا وقتی شما برای واردات تسهیلات می‌دهید منابع این تسهیلات مثلا سه ماهه به بانک برمی‌گردد و بانک مجددا می‌تواند تسهیلات دهد، اما تولید این‌گونه نیست و در تسهیلات‌دهی به بخش تولید هم سختی‌های کار بیشتر است و هم بازپرداخت منابع زمانبر است، چرا که به‌هر حال باید کالا‌های تولید شده به فروش برسند.

نقش نظام بانکی در افزایش قیمت‌ها

این کارشناس بانکی درباره نقش افزایش سرعت‌گردش پول بر افزایش نقدینگی تصریح کرد: فلسفه کلی بانک تجهیز و تخصیص منابع است اما بانک‌های ما خلق اعتبار و خلق پول نمی‌کنند. این خلق اعتبار و خلق پول کردن مضرتی دارد. اگر افزایش نقدینگی بر پایه برنامه مشخصی نباشد بانک‌ها می‌توانند بی‌نهایت اعتبار ایجاد کنند که این برای نظام اقتصاد کشور تبعات دارد. وی ادامه داد: برای مثال اگر فردی از بانک الف ۱۰۰ واحد تسهیلات بگیرد و این منابع را یا در همان بانک یا در بانک دیگری سپرده‌گذاری کند وقتی پول در بانک ب سپرده‌گذاری می‌شود بانک ب سپرده قانونی را برداشته و بقیه آن را – حالا نصف یا دوبرابر یا به همان اندازه – تسهیلات می‌دهد. در واقع به پشتوانه پولی که در بانک ب گذاشته‌ایم تسهیلات جدیدی پرداخت می‌شود، اینجا بانک از خلق پول کرده است. من آن مبلغ اولیه به‌علاوه مبلغی که به من اعتبار داده شده را یا در همان بانک یا بانک سوم سپرده‌گذاری می‌کنم، بانک سوم نیز دوباره نصف یا معادل یا دوبرابر این سپرده به من تسهیلات می‌دهد، باز دوباره این روند تکرار می‌شود. یعنی از یک پول اولیه که ۱۰۰ واحد بود من به‌حدود ۴۰۰ واحد رسیدم این در واقع همان خلق پول یا ایجاد نقدینگی است. یعنی افراد این منابع را وارد بازارهای مختلف می‌کنند و همین نقدینگی‌ها موجب گرانی دلار یا مسکن می‌شود. در واقع یکی از کانون‌های فساد همین خلق پول توسط بانک‌هاست که اگر دولت به‌خصوص بانک مرکزی در این زمینه محدودیت ایجاد نکند مسائل دیگر نیز سامان نمی‌یابد.

و ۴۰درصدی هزینه حمل و نقل است که قطعا باید در قیمت مصوب لحاظ و مورد تصویب قرار گیرد و بی‌توجهی به آن می‌تواند صنعت، مرعداران و بازار را ملتهب و دچار بحران کند. به پیوست آنالیز قیمت هر کیلوگرم مرغ زنده با در نظر گرفتن شرایط حاکم بر بازار تقدیم می‌شود.
پیشاپیش از مساعدت حضرتعالی سپاسگزاریم./ مهر

تعداد شعب متوقف شود بلکه بانک‌ها تصمیم بگیرند به‌منظور کاهش هزینه‌های خود از تعداد شعبات نیز بکاهند.

حیدری افزود: در حال حاضر بانکداری بر بستر اینترنت رشد زیادی داشته و در کشورهای دیگر نیز با توجه به گسترش ابزارهای الکترونیکی، بانک‌ها، بسیاری از خدمات خود را با شعب کمتر یا بدون شعبه ارائه می‌کنند.

حیدری با بیان این‌که بانک‌ها دیگر نیازی به افزایش تعداد شعبه ندارند، تصریح‌کرد: این ادعا که گفته می‌شود تعداد بانک‌ها و شعب بانکی در ایران زیاد است ادعای درستی نیست. حدود ۲۲هزار شعبه فعال در سطح کشور وجود دارد که این تعداد شعبه برای جمعیت ۸۵ میلیون نفری کشور زیاد نیست و آنچه ایراد دارد عدم تناسب توزیع شعب در سطح کشور است.

وی به اقتصادهای نزدیک به ایران و کشورهای هم‌تراز اشاره کرد و افزود: تعداد شعب به جمعیت کشور زیاد نیست اما از نظر توزیع جغرافیایی مشکل وجود دارد. در مراکز شهری خصوصا تهران تعداد شعب بانک‌ها متراکم و در برخی مناطق حضورشان کم‌رنگ‌تر است. معاون سابق نظارت بانک مرکزی تأکید کرد: کل شعب کشور نسبت به جمعیت مناسب است اما با گسترش خدمات الکترونیکی، بانک‌ها این امکان را دارند که از تعداد شعبات‌شان کاسته شود. وی به موضوع ادغام بانک‌های نظامی اشاره کرد و گفت: بانک‌ها باید بر اساس قوانین، مقررات و استانداردها فعالیت‌کنندولی ممکن است در برخی موارد بانک‌ها با ضوابط درست کار نکنند و سلامت و ثبات مالی خود را از دست بدهند از این‌رو باید برای حفظ حیات خود مجموعه‌ای از اقدامات را انجام دهند که یکی از آنها ادغام با يك بانک سالم است .

به گفته وی، بانک‌ها باید از سلامت و ثبات مالی برخوردار باشند، یکی از راه‌های افزایش سلامت بانک‌ها دوقوله ادغام و اکتساب است. ادغام و اکتساب می‌تواند کاهش هزینه و صرفه‌جویی‌هایی را به دنبال داشته باشد. ‏

بانک	تعداد شعب
ملی	۳۱۲۵
صادرات	۲۳۳۴
کشاورزی	۱۸۸۸
سپه	۱۷۰۳
تجارت	۱۶۳۷
ملت	۱۴۸۰
مسکن	۱۲۵۵
رفاه کارگران	۱۰۵۵
قرض الحسنه مهر	۵۸۲
پست بانک	۴۰۶
توسعه تعاون	۳۹۷
پارسیان	۳۴۱
موسسه اعتباری نور	۳۳۶
ایران زمین	۳۳۱
پاسارگاد	۳۲۷
موسسه اعتباری ملل	۳۲۰
شهر	۲۶۱
سینا	۲۵۷
اقتصاد نوین	۲۵۱
قرض الحسنه رسالت	۲۱۴
آینده	۲۰۰
سامان	۱۳۶
موسسه اعتباری کاسپین	۱۲۰
سرمایه	۱۱۸
کارآفرین	۱۰۸
گردشگری	۸۸
دی	۸۰
صنعت و معدن	۵۹
موسسه اعتباری توسعه	۴۷
توسعه صادرات	۴۰
خاورمیانه	۱۶
بانک مشترک ایران ونزوئلا	۱

این آمار مربوط به سال ۹۷ بوده وشعبات بانک‌های انصار ، حکمت ایرانیان ، مهر اقتصاد، کوثر وقوامین در تعداد شعبات بانک سپه محاسبه نشده است

تنظیم بازار در خصوص قیمت مرغ زنده و گرم، قیمت ذرت و سویا توسط همین کارگروه افزایش به ترتیب حدود ۱۴درصدی و ۱۹درصدی پیدا کرده و صرف نظر از این‌که نهاده هم به طور کامل در اختیار مرعداران قرار نمی‌گیرد، سایر هزینه‌های تولید نیز افزایش قابل توجهی یافته که از آن جمله افزایش ۵۰درصدی قیمت جوجه

رقابت بانک‌ها در ۲ دهه گذشته باعث شده تا تعداد شعب به صورت قارچ‌گونه‌ای افزایش یابد

بانک‌های ایران ۴ برابر چین است!

و سه بانک تخصصی پس از ادغام به فعالیت خود ادامه دادند، اما این رویه تا سال ۷۵ ادامه داشت و بعد از آن سال در مسیر دیگری قرار گرفت. اعطای مجوز به بانک‌های خصوصی و افتتاح شعبه جدید برای بانک‌های دولتی باعث شد تا بانک‌ها به‌جای ارائه خدمت به مردم در یک رقابت ناسالم قرار بگیرند.

افزایش تعداد شعب و متراکم بودن آنها در برخی مناطق خاص باعث شد تا علاوه بر رقابت برای جذب منابع، پایه پولی افزایش یابد که نتیجه آن رشد نقدینگی و تورم بوده است. از این‌رو جام‌چم در این باره گزارشی تهیه کرده و به بررسی دلایل این موضوع پرداخته است.

نتیجه ادغام درست

فرشاد حیدری، معاون سابق نظارت بانک مرکزی درباره فلسفه وجودی شعبات بانکی، آنها را موجب گسترش خدمات بانکی و فراهم کردن دسترسی آحاد مردم به این خدمات دانسته و به خبرنگار جام‌چم گفت: برای ایجاد هر شعبه به ساختمان، تجهیزات، کارمند و مواردی از این قبیل نیاز است که بانک‌ها برای تأمین هر بخش باید هزینه‌هایی را پرداخت کنند. در طول سال‌های گذشته برای افزایش تعداد مشتریان نظام بانکی جز افزایش تعداد شعب راهی برای ارائه خدمات وجود نداشت اما با توجه به گسترش بانکداری الکترونیک و تغییر ریل بانکی از مسیر سنتی به سمت دیجیتال این امکان فراهم شده‌که نه تنها رشد

بودم که شعب بانک مهر اقتصاد، بانک انصار، بانک قوامین و بانک سپه در یک خیابان قرار دارند در حالی که حالا و با ادغام صورت گرفته بهترین ساختمان موجود در آن خیابان برای کاربری شعبه به کار گرفته شده و ساختمان بقیه شعبات فروخته خواهد شد. حسینی‌هاشمی در پاسخ به پرسش خبرنگار ما مبنی بر این‌که آیا تعداد شعب بانکی در ایران زیاد نیست، گفت: یک زمانی بانک ملی و صادرات هرکدام دارای ۴۵۰۰ شعبه در کشور بودند و بعد است تعداد شعب بانک سپه از این فراتر برود. مورد پرسش شما باید بگویم تعداد بانک‌ها در کشور زیاد است اما تعداد شعب خیر و مشکل دقیقا از جایی شروع شد که بانک‌های خصوصی فعالیت خود را در این زمینه آغاز کردند. مدیرعامل اسبق بانک صادرات تأکید کرد: متأسفانه اکثر شعب بانک‌ها در مراکز استان‌ها خصوصا در تهران متراکم شدند و در مناطق دیگر پراکندگی وجود دارد. بانک‌ها باید در مسیر توسعه باشند اما با حضور بانک‌های خصوصی در کشور رقابتی ناسالم ایجاد شد و توزیع جغرافیایی به هم ریخت. به طوری‌که بانک‌های خصوصی در نزدیکی بهترین شعب بانک‌های دولتی شعبه تأسیس کردند و توازن جغرافیایی را برهم زدند. از سوی دیگر به دلیل این‌که در ابتدای فعالیت، بانک‌های خصوصی این اختیار را داشتند که ۳درصد بیشتر از بانک‌های دولتی سود سپرده پرداخت و سود تسهیلات دریافت کنند همین موضوع به دلیلی برای ایجاد یک رقابت ناسالم در کشور تبدیل شد.

وی گفت: قبل از انقلاب اسلامی حوالی خیابان انقلاب، کریمخان و ایران‌شهر تراکم شعبات بانکی وجود داشت که حتی بعد از انقلاب اسلامی هم این مشکل حل نشد. پیش از انقلاب اسلامی حدود ۴۰ بانک و صندوق‌های پس‌انداز و شرکت‌های سرمایه‌گذاری فعالیت داشتند که پس از پیروزی انقلاب با ادغام و انحلال به شش بانک بزرگ و سه بانک تخصصی کاهش

شود نیز جلوگیری خواهد شد که این کار دست بانک را برای ارائه خدمت بیشتر باز نگه می‌دارد. مدیرعامل اسبق بانک صادرات با بیان این‌که مسؤولیت اصلی بانک‌ها ایجاد منابع برای واگذاری در قالب تسهیلات به مردم است، تصریح کرد: دیگر بانک‌های نظامی که در بانک سپه ادغام شدند ورشکسته نبودند اما برخی از آنها وضعیت مالی مناسبی نداشتند. زمانی می‌توان یک بانک را ورشکسته نامید که میزان بدهی آنها از میزان دارایی و منابع‌شان بیشتر باشد. این کارشناس بانکی با تأکید بر این‌که بانک سپه اکنون منابع خوبی برای ارائه تسهیلات در اختیار دارد، توضیح داد: چندی پیش شاهد

تعداد واحدهای بانک ملی					
اسفند ۱۳۹۵	اسفند ۱۳۹۶	اسفند ۱۳۹۷	اسفند ۱۳۹۸	آبان ۱۳۹۹	
شعبه	باجه	شعبه	باجه	شعبه	باجه
۳۱۴۸	۱۸۰	۳۱۱۷	۱۷۶	۳۰۵۳	۱۸۱
۲۹۲۴	۱۸۲	۲۷۷۴	۱۸۲	۲۷۷۴	۱۸۲

تعداد واحدهای منحل شده بانک ملی از سال ۱۳۹۱ تا پایان آذرماه ۱۳۹۹									
۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	پایان آذرماه ۱۳۹۹	
۷	۷۶	۴۵	۱	۳	۳۶	۵۹	۱۲۸	۱۶۵	

مرعداران خواستار افزایش نرخ مصوب مرغ شدند

کانون سراسری مرعداران گوشتی در نامه‌ای به وزیر جهاد کشاورزی خواستار اصلاح قیمت مصوب مرغ با توجه به افزایش نرخ مصوب نهاده‌های دامی و جوجه یک‌روزه و سایر مؤلفه‌های تولید شدند.

در متن این نامه آمده است: همان‌گونه که مستحضردید پس از مصوبه قبلی کارگروه

هفته جاری بود که عبدالناصر همتی، رئیس‌کل بانک مرکزی اعلام کرد بانک انصار به‌عنوان آخرین بانک نظامی در بانک سپه ادغام شد. این اولین بار نیست که بانک‌ها در ایران منحل یا ادغام می‌شوند. پیش از پیروزی انقلاب حدود ۲۶ بانک و ۱۴ مؤسسه و صندوق مالی و اعتباری در کشور فعالیت می‌کردند که مالکیت برخی از آنها صددرصد خارجی بود اما پس از انقلاب اسلامی به منظور ارائه خدمات متمرکز و البته وضعیت ناپسامان برخی از این بانک‌ها، تعدادی از آنها منحل و برخی با یکدیگر ادغام شدند. در نهایت تعداد شش بانک بزرگ

تعداد شعبات بانکی به ازای هر صد هزار نفر بزرگسال، در کشورهای با درآمد بالاتر از متوسط، باید تعداد شعبات بانکی خود را به ۱۰ هزار و ۷۱۳ شعبه برساند که به عبارتی دیگر مستلزم حذف ۹هزار و ۸۸۵ شعبه بانکی در کشور است. با این حال برخی کارشناسان معتقدند تعداد شعب بانکی در ایران زیاد نیست اما برخی بانک‌ها در طول یک‌دهه گذشته به منظور صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری خود اقدام به کاهش تعداد شعبه و باجه خدماتی خود کرده‌اند. یکی از دلایل کاهش تعداد شعبه گسترش بانکداری الکترونیک است. اکنون برای کسی جابه‌جایی پول از طریق تلفن همراه غریبه نیست و افراد برای انجام این کار خود را به روز کرده‌اند.

شروع مشکلات

به‌اءالدین حسینی‌هاشمی، کارشناس بانکی به جام‌چم گفت: ادغام بانک‌های نظامی در بانک سپه که تجربه ارائه خدمات به نهادهای نظامی مانند ارتش را داشته کار مناسبی بود. اتفاقی که البته از سال‌های گذشته مطرح بود و در نهایت این عملیات طی دو سال به پایان رسید. وی افزود: زمانی که دستگاه‌های مختلف دارای بانک یا موسسه مالی و اعتباری می‌شوند از مسؤولیت اصلی‌شان فاصله می‌گیرند که هزینه‌های جاری ممکن است منجر به رقابت‌های ناسالم شود. ادغام بانک‌ها با هم از نظر نیروی انسانی، شعبه و تجهیزات صرفه‌جویی را به‌دنبال دارد و از مبالغی که باید در بانک بلوکه شود نیز جلوگیری خواهد شد که این کار دست بانک را برای ارائه خدمت بیشتر باز نگه می‌دارد. با این تفاسیر، ایران برای رسیدن به متوسط جهانی بر اساس آمارهای اعلام شده تعداد شعبات بانکی به ازای هر صد هزار نفر بزرگسال، باید تعداد شعبات بانکی خود را به ۸۸۶۸ شعبه برساند که به عبارتی دیگر مستلزم حذف ۱۱ هزار و ۷۳۰ شعبه بانکی در کشور است. طبق آمارها، ایران برای رسیدن به متوسط تعداد شعبات بانکی منطقه منا (MENA) به ازای هر صد هزار نفر بزرگسال، باید تعداد شعبات بانکی خود را به ۱۴۲۹ شعبه برساند که به عبارتی دیگر مستلزم حذف ۱۰ هزار و ۱۶۹ شعبه بانکی در کشور است. طبق آمارها، ایران برای رسیدن به متوسط

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد